

УДК 821.111'06(092)

DOI 10.31654/2520-6966-2020-16f-101-87-97

Л. М. Остапенко

кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської філології, компаративістики та перекладу Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

А. А. Насико

студентка магістратури Інституту філології, журналістики та перекладу Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

Функціонування міфологічних та історичних сюжетів у циклі романів Дж. Мартіна «Пісня льоду і полум'я»

У статті розглянуто поєднання міфології та історії у циклі романів Дж. Мартіна «Пісня льоду і полум'я». Зіставлено образи і мотиви циклу романів Дж. Мартіна «Пісня льоду і полум'я» з міфологією різних народів світу та реальними історичними подіями і постатями. Проаналізовано художню інтерпретацію міфологічних та історичних сюжетів у їх взаємодії. Обґрунтовано функціонування історії і міфу як засобів створення авторського міфу Дж. Мартіна. Дж. Мартін вдається до реміфологізації, яка полягає у переосмисленні архаїчного міфу. Письменник залучає сюжети та образи кельтської, давньоскандинавської, тюркської, античної міфології та надає їм іншого змісту. Мартін створює картину світу, яка лише за формою подібна до архаїчної. Насправді світовий лад панує за межами його Вестеросу. «Утгард» у світі Мартіна, заселений міфологічними істотами: Дітьми Пралісу та велетнями, – постає осередком гармонії. «Мітгард», тобто людський світ Семи Королівств, постає як дисгармонійний, руйнівний, світ війни і хаосу, де людського ідеалу взагалі не існує. Там немає «позитивних» чи «негативних» героїв. Вони усі обирають свій шлях та досягають мети завдяки своїм неідеальним якостям. Саме тому письменник звертається до історичних подій, у яких убачає найбільший прояв людських вад: прагнення панувати над світом, що ставить під загрозу увесь світовий лад. Цикл Дж. Мартіна не варто розглядати як суто розважальний твір для масового читача. У ньому є водночас повчання і застереження людству. Фентезі Мартіна є неосязним вигаданим світом, що може прогнозувати наше реальне майбутнє, якщо ми нічого не змінимо.

Ключові слова: фентезі, Дж. Мартін, «Пісня льоду і полум'я», художня інтерпретація, міфологічні сюжети, історичні сюжети, авторський міф.

Література фентезі наразі обіймає стійкі позиції у сучасному літературному процесі. З середини ХХ століття фентезі стає поширеним жанром, приваблюючи масову аудиторію незвичними сюжетами, основою для яких є міфи, історія, національний фольклор. Серед інших відомих авторів літератури фентезі (Дж. Р. Р. Толкієна, К. С. Льюїса, Дж. Роулінг) останнім часом все частіше згадується ім'я американського письменника Дж. Мартіна, творчість якого є не менш популярною серед читачів, але є менш вивченою літературознавцями.

Актуальність дослідження полягає у спробі концептуального аналізу функціонування міфологічних та історичних сюжетів у відомому циклі Дж. Мартіна «Пісня льоду і полум'я», позаяк об'єктом уваги науковців, таких як Джеймс Лаудер [1], Джесс Скобл [2], Айлепе Лушкау [3], А. Данюшевська-Грехем та К. Конюхов [4], досі був лише перший роман циклу «Гра Престолів».

Предметом нашого дослідження став цикл Дж. Мартіна «Пісня льоду і полум'я», куди входять 5 романів: «Гра престолів»; «Битва королів»; «Буря мечів»; «Бенкет круків»; «Танок драконів».

Об'єктом дослідження – міфологічні мотиви, історичні сюжети в циклі Джорджа Мартіна.

Мета нашої роботи – виявити особливості художньої інтерпретації міфологічних мотивів та історичних сюжетів у циклі романів Дж. Мартіна «Пісня льоду і полум'я», зокрема: визначити міфологічні джерела циклу романів Дж. Мартіна «Пісня льоду і полум'я» та розкрити функціонування міфологічних образів і мотивів у творі; проаналізувати цикл Дж. Мартіна «Пісня льоду і полум'я» в історичному аспекті, віднайти історичну основу сюжету та історичні прототипи героїв циклу. Це дасть змогу пояснити значення історичних сюжетів та міфологічних мотивів у втіленні авторського задуму та розкрити специфічну взаємодію міфу та історії в літературі фентезі.

В ході роботи ми послуговувалися наступними літературознавчими методами: історико-функціональним, компаративним, герменевтичним.

Новизна роботи полягає у виявленні міфологічних образів, мотивів; історичних сюжетів і прототипів у циклі романів «Пісня льоду і полум'я» як засобів створення авторського міфу Дж. Мартіна.

У сучасних жанрових дефініціях звернення до міфу та історії розглядаються як специфічні риси жанру фентезі, які передбачають створення умовної дійсності, свого роду віртуального світу, що з погляду автора є альтернативою світу реальному. Художня інтерпретація міфологічних та історичних сюжетів у циклі романів «Пісня

льоду і полум'я» доводить тісну взаємодію архаїчного міфу з історичним дискурсом, що має на меті створення авторського міфу Дж. Мартіна.

Міфологічну природу має час і простір «Пісні льоду і полум'я». Основні події циклу відбуваються у міфопросторі – на одному із вигаданих континентів – Вестеросі, історично поділеному на дев'ять областей: Дорн, Простір, Західні землі, Королівські землі, Штормові землі, Затока Залізних, Видол Аринів, Річкорин і Вічнозим. Зображений Мартіном Вестерос має схожість з дев'ятьма світами давньоскандинавської міфології, об'єднаних гіллям світового дерева – ясеня Іггдрасля, довкола якого відбуваються всі події міфів. Так само події «Пісні льоду і полум'я» відбуваються навколо Залізного трону у Королівському Причалі, Столиці Семи Королівств, що постає своєрідним центром світу, створеного Дж. Мартіном. У скандинавській міфології Мідгард – світ людей – оточений тілом світового змія Йормунганда, що захищає його від Утгарду – світу хаосу, де мешкають чудовиська. За маєтковим принципом існує й Вестерос: він майже весь знаходиться під контролем однієї держави – Семи Королівств, обмеженої з півночі Стіною, а із заходу, півдня і сходу – морями.

Проте міфосвіт Дж. Мартіна не ієрархізований. Замість одного світу богів із чітко вибудованим пантеоном – Асгарду, що панує у скандинавській міфології, у художньому світі Дж. Мартіна співіснують різні вірування. Старки поклоняються Старим богам, а люди, які проживають на Півдні, – Новим, також є септони та жерці, які прославляють своїх божеств. У світі Мартіна так само не виокремлені світи, де живуть різні міфічні істоти, такі як Йотунхейм (світ велетнів) чи Ніфльгейм (світ мертвих) у скандинавській міфології. Усі міфічні народи: Діти пралісу, велетні й інші мешкають поряд зі звичайними людьми, а міфічні істоти – дракони, деривовки – захищають людей та підкоряються їм. Простір світу Мартіна є неосяжним, бо десь за Вестеросом існують інші континенти, де люди не ведуть війну за Залізний трон, але у центрі уваги автора найчастіше опиняються дев'ять областей материка, лорди-хранителі яких причетні до жорстокої боротьби за владу.

Міфологічну природу має часовий вимір романного циклу Дж. Мартіна, позаяк епічний час «Пісні льоду і полум'я» збігається з часом першотворення. Показовою темпоральною характеристикою циклу є тривалість пір року, що може сягати кількох років і є абсолютно непередбачуваною. Історія Мартінового світу знала випадки, коли після десяти років весни / літа настало десятиліття осені /

зими. На початок першого роману циклу «Гра престолів» припадає кінець літа, проте осінь триває дуже довго. Незвична зміна пір року відносить читача до епохи міфічного первісного часу, який творять першопредки або культурні герої, де встановлюються норми поведінки, згадується минуле людства, передбачається майбутнє. Подібний плин часу відтворений у давньоскандинавській збірці «Старша Едда», зокрема у «Пророцтві Вільфви», де йдеться і про появу перших людей, Аска і Ембли, і про кінець світу – Рагнарок, коли почнеться війна між богами-асами, та чудовиськами, вовк Фенрір переможе Одина, і сонце поглине півня.

В образній системі циклу «Пісня льоду і полум'я» поряд із героями, які співвідносяться з реальними історичними постатями, функціонують образи, що мають міфологічну природу і походять з різних міфологічних джерел.

Образи Дітей пралісу, що фігурують у кількох романах циклу Дж. Мартіна [5], нагадують народ племені Дану із кельтської міфології. Їх споріднює трагічна доля вигнанців, позаяк і Дітей пралісу, і народ племені Дану вороги змусили залишити племенну землю і оселитися в лісах. Діти Пралісу, так само, як народ Дану, співвідносяться із сакральним топосом Лісу, що у циклі Дж. Мартіна становить опозицію до Залізного трону. Війна за Залізний трон не торкається безпосередньо Лісу та Дітей пралісу, вони виступають осередком гармонії в цій боротьбі і не вступають у людський конфлікт за владу, бо мають ворога сильнішого, якому згодом протистоятимуть усі персонажі циклу.

Образи велетнів, що неодноразово згадуються у циклі, за своєю зовнішньою характеристикою найближчі до давньоскандинавської міфології. Проте семантично вони втрачають функцію посередників між Асгардом і світом людей, що зазвичай наділені негативними конотаціями (можуть шкодити людям і дошкуляти богам), та постають цілком мирними мешканцями міфосвіту Дж. Мартіна. Так, деякі з них допомагають будувати Стіну та беруть участь у походах проти ворогів [5].

Провідну роль у «Пісні льоду і полум'я» Дж. Мартін відводить образам драконів, що зустрічаються в усіх міфологічних системах вірувань, і найбільше тяжіють до давньоскандинавських міфів. Проте у циклі Дж. Мартіна образи драконів не протистоять людському світу, як син бога Локі Фафнір, а, навпаки, увиразнюють могутність і непереборність героїв. З моменту появи драконячих яєць на весіллі Данерис вони разом з нею долають усі перешкоди, а момент народження драконів стає ключовим у долі молодого Таргарієн, символізуючи відродження усього роду Таргарієнів [5].

Важливою міфологічною істотою Вестеросу є деривовки, що постають художнім аналогом образу вовка, поширеного у давньо-скандинавській і тюркській міфології. Образи деривовків успадковують традиційну тотемну семантику войовничості, проте виконують у змісті «Пісні...» додаткову функцію оберегу для їхніх господарів Старків. З моменту появи деривовків на початку першого роману «Гра престолів» протягом усього циклу вони вірно супроводжують Старків, захищаючи їх під час небезпечних випробувань [5; 6].

Поява образів драконів та деривовків у циклі Дж. Мартіна, на наш погляд, пояснюється прагненням автора змістити міфологічну опозицію Мітгарду й Утгарду як світу космосу і хаосу. У міфосвіті Дж. Мартіна людський світ не протистоїть світу «чудовиськ», а потерпає від внутрішньої боротьби, залучаючи до неї істот зі світу хаосу. Тому ці міфологічні істоти зображені на родинних гербах цих династій: дракон – на гербі Таргарієнів, які правили на півдні, деривовк – на гербі Старків, королів півночі. Дракон і деривовк супроводжують Денерис Таргарієн та Джона Сноу протягом усієї історії, захищаючи їх від ворогів.

Сюжет «Пісні льоду і полум'я» демонструє інтертекстуальний зв'язок з мотивами й образами Троянського циклу античної міфології. Мотив викрадення нареченої, що спричиняє війну, вводиться у перший роман циклу Дж. Мартіна «Гра престолів» та розкривається упродовж циклу. Цей мотив, співвідносний з міфом про викрадення Гелени Прекрасної й облогу Трої, пов'язаний із долею Ліанни Старк. Принц Рейгар Таргарієн викрав молоду дівчину після рицарського турніру в Харенхоллі, що дуже розлютило її нареченого Роберта Баратеона. Він розпочав війну, аби повернути свою кохану. Цей мотив набуває у циклі Дж. Мартіна додаткової семантики і пов'язаний з перспективою вирішення конфлікту між династіями та припинення протистояння. Він доводить шляхетне походження героя Джона Сноу, бастарда Неда Старка, що виявляється сином Ліанни та Рейгара і спадкоємцем Таргарієнів та Старків, який має право на «Залізний трон».

В історичній площині сюжет циклу Дж. Мартіна виявляє зв'язок реальними історичними подіями. Письменник не приховував, що джерелом його натхнення була Війна Червоної та Білої троянд – більш як тридцятирічний феодалний конфлікт, пов'язаний з боротьбою за англійський трон двох гілок Анжуйської династії: Ланкастерів і Йорків, що стали прототипами Ланністерів і Старків. Причини протистояння династій у циклі Дж. Мартіна історично зумовлені: так само, як незаконне підвищення Генріха IV склало підґрунтя майбут-

ньою війни в Англії, узурпація влади Робертом Баратеоном призвела до претензій на Залізний трон його родичів і до війни між Півднем та Північчю у першому романі циклу «Гра престолів». Проте, на відміну від історичних реалій, боротьба династій у циклі обтяжена соціальною дистанцією: безжалюгідні, цинічні і багаті аристократи Ланністери протистоять шляхетним, гордим і бідним воїнам Старкам.

В основу сюжету «Пісні льоду і полум'я» покладено події, пов'язані з найбільш кривавими сторінками історії Британії на зразок «Чорної вечери» 1140 р. та «Різанини в Гленко» 1689 р., що стали підґрунтям «Червоного весілля» – масового вбивства у володіннях Уолдера Фрея, спричиненого помстою Робу Старку [7]. У сюжет другого роману циклу «Битва королів» Дж. Мартін органічно вводить історичну реалію зброї масового знищення – «грецького вогню» – у вигляді «дикополум'я» – горючої суміші, яка наводить жах на військових Станіса Баратеона, і завдяки якій Ланістери знищують своїх ворогів і захоплюють владу на довгий час [6]. Вживання Мартіном історичних мотивів дає змогу виявити безпосередній зв'язок між літературою фентезі та реальною історією, який через авторське переосмислення доносить до читачів важливі проблеми суспільства.

Історичне підґрунтя циклу та водночас його реальний вимір увиразнюють герої Дж. Мартіна, які наділені рисами конкретних історичних постатей і успадковують їхні долі.

Можливим прототипом Едарда Старка є Річард Плантагенет Третій, герцог Йоркський. Лорд Старк, так само, як герцог, протистояв королеві, намагався відсторонити від влади спадкоємця, наполягаючи на незаконності його походження [10, с. 409]. Нед Старк постає перед читачами не спритним політиком, а талановитим полководцем, який не програв жодної битви, окрім останньої.

Кетлін Старк співвідноситься з Аліонорою Аквітанською, матір'ю Річарда Левове Серце. Леді Кетлін та Аліонору об'єднує фанатичне материнство, мудрість і впливовість. Леді Старк визволяє Роба з полону і, так само, як Аліонора, сприяє сходженню сина на трон. Леді Кетлін поважали усі підлеглі Роба, який після смерті батька став королем Півночі [6].

Прототипом Роберта Баратеона постав Генріх VIII. З англійським королем Роберта споріднює схожий спосіб правління. Обидва мали змогу змінити долю держави, проте лише спустошили казну й у всіх своїх помилках звинувачували радників. Генріх VIII починав як ідеальний правитель епохи Відродження, але до кінця життя перетворився на вередливого тирана, який страждав на ожиріння. Так

само і Роберт Баратеон, який подавав надії на найкращого правителя після багаторічної, виснажливої для простого народу влади Таргарієнів, він не зміг впоратись із відповідальністю, яка важким тягарем лягла на його плечі [5].

У образі Серсі Ланістер простежується доля королеви Маргарити Анжуйської. Це сильні жінки, які вступили у відкрите протистояння з головними радниками своїх чоловіків-королів [10, с. 282]; обидві у ранньому віці вийшли заміж за нелюбих чоловіків, яким зраджували, а їхні діти вважалися результатом адюльтеру. Суспільство сприймало їх як підступних красунь, готових на все заради влади. Серсі Ланістер після смерті свого чоловіка стала регентом молодого короля, тим самим захопивши владу на Залізному троні. Саме вона винна у заточенні лорда Старка, а згодом і в його смерті, через правління Серсі починаються події другого роману циклу «Битва королів» [6].

Один із провідних героїв циклу Джон Сноу має спільні риси з королем Артуром. Так само, як король Артур, він не знав про своє королівське походження, відрізняється героїчними рисами, став останньою надією для народу у скрутну годину і здобув перемогу над ворогом. Проте як що сходження на трон короля Артура забезпечило йому тривале щасливе правління (до зради його родичем), то Джона Сноу ми правителем зовсім не бачимо. Позаяк цикл «Пісня льоду і полум'я» ще незавершений, є надія на те, що читачі зрештою побачать Сноу на Залізному троні.

У створенні образу Данерис Таргарієн Дж. Мартін, вочевидь, надихався славетною англійською королевою Єлизаветою I Тюдор. Так само, як і героїня «Пісні...», Єлизавета рано втратила матір, згодом батька, проте пережила усі загрози, які оточували її при дворі Тюдорів, та стала однією з найвеличніших королев Англії. Цих жінок об'єднує справедливе правління, досягнення своїх цілей, мудрість та здатність робити складний вибір. Тому в фіналі циклу Данерис постає вже не тринадцятирічною дівчинкою, а справжньою королевою та спадкоємицею Залізного трону.

Роб Старк має за прототип Вільяма Дугласа VI. Їм обом у ранньому віці довелося стати королями і взяти на себе відповідальність за свій народ. З іншою історичною постаттю, Вільямом Дугласом VI, образ Роба Старка має багато спільного. Вільям Дуглас VI був спадкоємцем графа Арчибальда Дугласа, регента малолітнього короля Якова II Стюарта, який раптово помер від лихоманки. Шістнадцятирічний Вільям успадкував великі володіння батька, і при новому графі Дугласі багатство і вплив «Чорних Дугласів» продовжувало

зростати. Щоб не допустити цього, нові регенти малолітнього короля запросили молодого лорда і його молодшого брата Девіда в Единбург, де останні були звинувачені в зраді і відразу ж страчені прямо у дворі королівського замку, що, по суті, було політичним вбивством. Ця подія отримала назву «Чорний обід». Роб Старк загинув на відомому нам «Червоному весіллі», події якого Дж. Мартін детально описав у третьому романі циклу «Буря мечів».

Брієнна Тарт – постать лицаря-жінки, яка уособлює усю жіночу силу та бореться за такі ж права, як і чоловіки. Такою ж відважною 1428 року постала перед французьким королем Карлом VII Жанна д'Арк. Брієнна Тарт так само вбрана у чоловічі обладунки і приголомшливо володіє мечем, а у бою вона завжди бореться нарівні з чоловіками. Жанну називали Орлеанської Дівочою, а Брієнну – Тартською Дівочою. Та якщо Жанну д'Арк спіткала трагічна доля, натомість Брієнна продовжила свій шлях лицарки, присягнула на вірність Кетлін Старк і виповнила свою присягу навіть після смерті Леді, обєрігаючи її доньок. На нашу думку, Брієнна Тарт – це збірний образ, який уособлює долю жінки в патріархальному мілітаристському світі, що змушує її добре володіти зброєю, носити чоловічий одяг і навіть очолювати армію солдатів, забуваючи про своє природне призначення.

Мартін бере до уваги історичні постаті, які були в епіцентрі кривавої боротьби за владу і зрештою стали її жертвами. Історичне тло та численні прототипи героїв увиразнюють створений письменником його власний світ – Вестерос, зі своїми традиціями, законами та певним образом життя, що постає моделлю світу реального.

Розглянувши міфологічний та історичний аспекти циклу романів «Пісня льоду і полум'я», ми дійшли висновків, що Дж. Мартін гармонійно поєднує міф та історію у своєму світі задля створення авторського міфу. Реміфологізація, до якої вдається Дж. Мартін, полягає в активному залученні архаїчного міфу, зокрема кельтської, давньоскандинавської, тюркської, античної міфології, що набуває у циклі іншого змісту. Картина світу, створена письменником, лише за формою подібна до давньоскандинавської. Насправді, за Дж. Мартіном, світова гармонія панує за межами Вестеросу, в «Утгарді», населеному «чудовиськами», міфологічними істотами на зразок Дітей Пралісу чи велетнів. Натомість «Мітгард», людський світ Семи Королівств, постає як дисгармонійний, руйнівний, світ війни і хаосу, де людського ідеалу взагалі не існує, як немає «позитивних» чи «негативних» героїв, позаяк усі вони обирають свій шлях та досягають мети завдяки своїм неідеальним якостям. Саме тому письмен-

ник звертається до тих історичних подій, у яких він бачить найбільший прояв людських вад: прагнення панувати над світом, що ставить під загрозу увесь світовий лад.

Цикл Дж. Мартіна не варто розглядати як суто розважальний твір для масового читача. Його фентезі – це неосяжний вигаданий світ, що містить водночас повчання та застереження людству і може прогнозувати наше реальне майбутнє, якщо ми нічого не змінимо. Література фентезі як індикатор духовної кризи сучасної культури, що пропонує відповідь на світоглядні питання епохи постгуманізму, заслуговує на докладніше вивчення, ніж на звичну детермінацію як література масового вжитку.

Література

1. Лаудер Джеймс. За стеной: Тайны «Песни льда и огня» Джорджа Р. Р. Мартина. URL: <https://fantlab.ru/edition112459> (дата звернення: 03.04.2020).
2. Скобл Джесс. Меч без рукояти. URL: <https://lit.wikireading.ru/28469> (дата звернення: 05.04.2020).
3. Лушкау Айлеле. Античный мир Игры престолов. URL: http://lovegread.ec/read_book.php?id=82740&p=1 (дата звернення: 29.09.2020).
4. Конохов К., Данюшевская-Грэхэм А. История и фэнтези: следами героев «Игры Престолов». URL: <https://www.litmir.me/br/?b=637768&p=1> (дата звернення: 27.09.2020).
5. Мартін Дж. Р. Р. Гра престолів. Пісня льоду й полум'я / пер. з англ. Н. Тисовської. Київ: Видавнича група КМ-БУКС, 2019. Книга перша. 800 с.
6. Мартін Дж. Р. Р. Битва королів. Пісня льоду й полум'я / пер. з англ. Н. Тисовської. Київ: Видавнича група КМ-БУКС, 2019. Книга друга. 864 с.
7. Мартін Дж. Р. Р. Буря мечів. Пісня льоду й полум'я / пер. з англ. Н. Тисовської. Київ: Видавнича група КМ-БУКС, 2016. Книга третя. 1152 с.
8. Мартін Дж. Р. Р. Бенкет круків. Пісня льоду й полум'я / пер. з англ. Н. Тисовської. Київ: Видавнича група КМ-БУКС, 2016. Книга четверта. 832 с.
9. Мартін Дж. Р. Р. Танок драконів. Пісня льоду й полум'я / пер. з англ. Н. Тисовської. Київ: Видавнича група КМ-БУКС, 2018. Книга п'ята. 1152 с.
10. Всемирная история. Люди, события, даты: энциклопедия / пер. с англ. ЗАО «Издательский дом Ридерз Дайджест», 2008. 576 с.

References

1. Lauder Dzh. (2015) Za stenoy: Tayny «Pesni l'da i ognya» Dzhordzha R. R. Martina. URL: <https://fantlab.ru/edition112459> [in Russian].
2. Skobl Dzh. (2015) Mech bez rukoyati. URL: <https://lit.wikireading.ru/28469> [Skobl J. A sword without hilt] (Last accessed 25.02.2021) [in Russian].

3. Lushkau A. (2019) Antichnyy mir Igry prestolov. URL: http://loveread.ec/read_book.php?id=82740&p=1 [Lushkau A. Ancient world "A Game of Thrones"] (Last accessed 28.02.2021) [in Russian].
4. Konyukhov K., Danyushevskaya-Grekhem A. (2019) Istoriya i fentezi: sledami geroyev «Igry Prestolov». URL: <https://www.litmir.me/br/?b=637768&p=1> [K. Konyukhov, Danyushevskaya-Graham. History and Fantasy: Traces of the Heroes A Game of Thrones] (Last accessed 27.02.2021) [in Russian]. .
5. Martin Dzh. R. R. Hra prestoliv. Pisnya l'odu y polumya. Knyha persha. Per. z anhl. N. Tysovs'koyi. K.: Vydavnycha hrupa KM-BUKS, 2019. 800 s. [Martin G. R. R. A Game of Thrones] [in Ukraine].
6. Martin Dzh. R. R. Bytva koroliv. Pisnya l'odu y polumya. Knyha druha. Per. z anhl. N. Tysovs'koyi. K.: Vydavnycha hrupa KM-BUKS, 2019. 864 s. [Martin G. R. R. A Clash of Kings] [in Ukraine].
7. Martin Dzh. R. R. Burya mechiv. Pisnya l'odu y polumya. Knyha tretya. Per. z anhl. N. Tysovs'koyi. K.: Vydavnycha hrupa KM-BUKS, 2016. 1152 s. [Martin G. R. R. A Storm of Swords] [in Ukraine].
8. Martin Dzh. R. R. Benket kruviv. Pisnya l'odu y polumya. Knyha chetverta. Per. z anhl. N. Tysovs'koyi. K.: Vydavnycha hrupa KM-BUKS, 2016. 832 s. [Martin G. R. R. A Feast for Crows] [in Ukraine].
9. Martin Dzh. R. R. Tanok drakoniv. Pisnya l'odu y polumya. Knyha pyata. Per. z anhl. N. Tysovs'koyi. K.: Vydavnycha hrupa KM-BUKS, 2018. 1152 s. [Martin G. R. R. A Dance with Dragons] [in Ukraine].
10. Vsemirnaya istoriya. Lyudi, sobytiya, daty. Entsiklopediya, per. s angl. ZAO «Izdatel'skiy dom Riderz Daydzhest», 2008. 576 s. [Family encyclopedia of world history] [in Russian].

A. Nasyko

Master student, Philology, Translation and Journalism Institute,
Nizhyn Mykola Gogol State University

L. Ostapenko

Candidate of Philology, Associate Professor, Slavic Philology, Comparative Studies and
Translation Department, Nizhyn Mykola Gogol State University

Functioning of mythological and historical plots in the novel series by G. R. R. Martin «A Song of Ice and Fire»

The article examines the combination of mythology and history in the cycle of G. Martin's novels «A Song of Ice and Fire». The author combines myth and history in his world to create an author's myth. In the article outlined the main trends in the development of fantasy literature in the modern world, the influence of mythology and history on fantasy. The images and motifs of the cycle of J. Martin's novels «A Song of Ice and Fire» are compared with the mythology of different peoples of the world and real historical events and figures. The synthesis of mythological and historical plots is analyzed. Martin's remythologization is the use of an archaic myth. He draws on the archaic myth, in particular uses the plots and images of Celtic, Old Norse, Turkic, Ancient mythology, where they acquire a different

meaning. Martin created a picture of the world that is only similar in form to the Old Norse. In fact, its world harmony reigns outside of Westeros. For example, «Utgard», inhabited by mythological creatures – Children of the Forest or giants. «Mithgard», where the human world of the Seven Kingdoms, appears as a disharmonious, destructive, world of war and chaos, where the human ideal does not exist at all. There are no «positive» or «negative» characters. They all choose their path and achieve their goals due to their imperfect qualities. That is why the writer refers to historical events in which he sees the greatest manifestation of human flaws: the desire to dominate the world, which threatens the entire world order. G. Martin's cycle should not be considered as a purely entertaining work for the mass reader. Martin's fantasy is a vast fictional world. It contains both instruction and warning to mankind. It can predict our real future if we do not change anything.

Key words: fantasy literature, G. R. R. Martin, «A Song of Ice and Fire», the artistic interpretation, mythological plots, historical plots, author's myth.